

FCEH

Federació Catalana
Esports Hivern

**PROTOCOL DE PREVENCIÓ
I ABORDATGE DE LES
VIOLÈNCIES EN L'ESPORT**

FEDERACIÓ CATALANA D'ESPORTS D'HIVERN

ÍNDEX

1. [Introducció](#)
2. [Àmbit d'aplicació](#)
3. [Definicions](#)
4. [Fases de l'assetjament i la violència en l'esport](#)
5. [Àmbits de protecció i aplicació](#)
6. [Organigrama estructural i funcions](#)
7. [Comitè Assessor](#)
8. [A qui demanar ajuda](#)
9. [Com demanar ajuda](#)
10. [Procediment d'actuació](#)
11. [Atenció a les víctimes](#)
12. [Avaluació seguiment i registre](#)
13. [Referències](#)

1. INTRODUCCIÓ

La Federació Catalana d'Esports d'Hivern, amb l'objectiu i finalitat dins les seves competències de regularització, organització i promoció dels esports d'hivern dins el territori català, ha elaborat el protocol que veurem a continuació per a la prevenció i abordatge de les violències en l'esport.

La violència és una forma greu de vulneració dels drets fonamentals que atempta contra la dignitat, la integritat física i moral, i la llibertat sexual. És un problema que afecta a dones i a homes de totes les edats, en tots els àmbits de la societat. La població infantil és especialment vulnerable, doncs un de cada cinc infants i adolescents pateixen violència sexual en l'entorn esportiu abans dels 18 anys (CASES, 2021). En qualsevol cas, existeixen evidències que la violència sexual també té lloc en l'àmbit esportiu.

En aquest sentit, a fi de millorar la salut i la protecció dels i les esportistes, i de transformar l'esport en un àmbit més segur i més saludable, el **Comitè Olímpic Internacional (COI)** va presentar el 2007 la Declaració de Consens sobre l'Assetjament i Abús Sexual en l'Esport. Així mateix, Safe Sport International va adoptar el 2014 la Declaració de Brunel, establint una sèrie de principis orientats a garantir la protecció dels i les esportistes, de totes les formes de violència.

El 2015 el **Comitè de Ministres del Consell d'Europa** va aprovar una Recomanació sobre la incorporació de la perspectiva de gènere en l'esport, on s'insta els estats membres a desenvolupar programes específics per a combatre la violència sexual en l'esport: d'una banda, adoptar, implementar i monitorar polítiques i mesures en col·laboració amb les entitats esportives, per a prevenir i combatre la violència de gènere contra les dones i nenes en l'esport (intimidació o violència física; i assetjament i abús verbal, psicològic i sexual) i, per altra banda, dissenyar i implementar polítiques i mesures per a prevenir i combatre el bullying, l'assetjament i la violència de gènere en l'àmbit de l'activitat física i l'esport, i promoure que les escoles, ajuntaments, federacions esportives i clubs implementin i avaluïn aquesta implantació (articles 15 i 16, respectivament).

En l'àmbit estatal, la **Llei orgànica 3/2007, de 22 de març**, per a la igualtat efectiva de dones i homes, assenyala que els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per a l'erradicació de la violència contra les dones (article 14.5) i que tots els programes públics d'esport han d'incorporar el principi d'igualtat de dones i homes en el seu disseny i execució (article 29.1).

D'altra banda, el **Codi Penal** tipifica en el títol VIII els delictes contra la llibertat sexual, dels que cal destacar, per la incidència que tenen en el l'àmbit esportiu, l'agressió i l'assetjament sexual. A més, estableix que l'edat per poder donar consentiment sexual a l'estat espanyol són els 16 anys i, per tant, esdevé il·legal que una persona adulta mantingui relacions sexuals amb persones menors de 16 anys, existeixi o no consentiment per part d'aquesta (article 181).

La **Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny**, de protecció integral a la infància i adolescència enfront la violència, estableix una sèrie d'obligacions per a les administracions públiques i les entitats estableix que les Administracions Públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de regular protocols d'actuació que recullin les actuacions per construir un entorn segur en l'àmbit esportiu i d'oci i que han de seguir-se per a la prevenció, detecció i intervenció davant de possibles situacions de violència sobre la infància i l'adolescència que tinguin lloc en l'àmbit esportiu i d'oci, i que aquests protocols hauran de ser aplicats en tots els centres que realitzin activitats esportives i d'oci, independentment de la seva titularitat i, en tot cas, en la Xarxa de Centres d'Alt Rendiment i Tecnificació Esportiva, Federacions Esportives i Escoles Municipals (article 47). Per altra banda, les entitats que realitzen activitats esportives i d'oci amb persones menors de d'edat estan obligades a:

- **Aplicar els protocols** d'actuació que adoptin les Administracions Públiques en l'àmbit esportiu i d'oci.
- **Implementar un sistema de monitoratge** per a assegurar el compliment dels protocols anteriors en relació amb la protecció de les persones menors d'edat.
- Fomentar la participació activa dels infants i adolescents en tots els aspectes de la seva formació i desenvolupament integral.
- **Designar la figura de “delegat/da de protecció”** al qual les persones menors d'edat puguin acudir per a expressar les seves inquietuds i preocupacions.
- Adoptar les mesures necessàries per a què la pràctica de l'esport, de l'activitat física, la cultura i l'oci no siguin un escenari de discriminació per orientació sexual, identitat sexual o expressió de gènere, treballant amb els infants i adolescents, així com amb les seves famílies i els i les professionals, en el rebuig a l'ús d'insults i expressions degradants i discriminatòries.
- Fomentar i reforçar les relacions i la comunicació entre les organitzacions esportives i les famílies, o els qui exerceixin les funcions de tutela, guarda o acolliment.

Així mateix, la Llei de Protecció de la Infància i Adolescència enfront la Violència estableix un deure de comunicació qualificat pel personal dels centres d'oci i d'esport, és a dir, estableix l'obligació de posar-se en contacte amb les autoritats competents en el moment que s'adverteixen indicis d'una situació de violència exercida sobre una persona menor d'edat. Si els fets poguessin ser constitutius de delictes, estaran obligats a comunicar-ho a les Forces i Cossos de Seguretat, al Ministeri Fiscal o a l'autoritat judicial (article 15 i 16).

En definitiva, aquesta llei estableix:

MESURES ESPECÍFIQUES DE L'ÀMBIT ESPORTIU

- Protocols d'actuació
- Obligacions específiques per a les entitats que treballen habitualment amb persones menors d'edat (article 48)
- Formació

MESURES GENÈRIQUES

- Deure de comunicació qualificat del personal dels centres d'esport i oci (article 15 i 16)
- Certificat negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuals i de Tracta d'Éssers Humans

Font: Jornada formativa “La Llei Orgànica de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront de la violència i les implicacions en l'àmbit esportiu”, 30/09/2021
https://esport.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/genere/art_jorn_form llei_proteccio_menor_i_Esports_300921

Finalment, en l'àmbit autonòmic cal destacar la **Llei 17/2015, de 21 de juliol**, d'igualtat efectiva de dones i homes, que estableix que en el marc de les polítiques esportives s'han d'elaborar protocols i mecanismes de prevenció i actuació davant la violència masclista en la pràctica esportiva i en l'esport en general, i la **Llei 17/2020, de 22 de desembre, de modificació de la Llei 8/2008**, del dret de les dones a erradicar la violència masclista (veure apartat 3).

En definitiva, sobre la base de les dades de prevalença, i a la normativa i documentació institucional existent, és fa patent la necessitat adoptar mesures orientades a la prevenció i actuació enfront de la violència sexual en l'esport.

2. ÀMBIT D'APLICACIÓ

El protocol d'actuació contra la violència a l'esport és aplicable a totes les persones que en formen part: esportistes, personal directiu, personal tècnic, personal d'administració i serveis, etc., amb independència del tipus de vinculació, relació laboral i tipologia de contracte que mantinguin amb l'entitat.

Els comportaments inclosos en aquest protocol són inadmissibles, tant en l'àmbit de l'activitat interna de la FCEH, com de l'activitat externa relacionada amb aquests –viatges, actes socials, etc.

Aquest protocol serà aplicable en totes les instal·lacions de la FCEH, siguin de titularitat pròpia o siguin gestionades sota cessió pública o privada, incloses les actituds i els comportaments que tinguin lloc a les graderies destinades al públic.

Les situacions que excedeixin de les competències de la FCEH seran degudament documentades i s'informarà sobre les mateixes als organismes i institucions que correspongui en cada ocasió. En el cas que els comportaments descrits en el present protocol tinguin lloc en l'àmbit d'actuació dels clubs, la FCEH assumirà una funció assessora.

3. DEFINICIONS

És important conèixer els diferents tipus de violència que es poden donar a l'esport i les diferents situacions en les que es poden donar les mateixes. A continuació les podem veure de forma diferenciada per entendre cadascuna d'elles les quals s'engloben en 4 grans grups molt diferenciats:

DEFINICIONS DELS TIPUS DE VIOLÈNCIA EN L'ESPORT:

1. VIOLÈNCIA:

Ús intencionat de la força física o del poder, sia en grau d'amenaça o de fet, contra un mateix, una altra persona, un grup o una comunitat. Té com a conseqüència un traumatisme, danys psicològics, problemes de desenvolupament o la mort.

2. ABÚS:

Consisteix en l'acció de perjudicar a una persona propiciada per un sentiment de superioritat o bé per tenir més autoritat. L'abús també inclou l'engany o la submissió en cas d'haver-hi dipositada una situació d'expectativa de confiança.

3. DISCRIMINACIÓ:

És qualsevol menyscabament, ofensa o exclusió que es fa a una persona o persones a causa d'alguna especificitat: edat, origen, ètnia, sexe o gènere, orientació sexual, religió, ideologia, aparença, capacitats, activitat política o sindical, etc

4. ASSETJAMENT:

Qualsevol comportament que, de manera recurrent, atempti contra la dignitat de la persona, intentant sotmetre-la emocionalment i psicològicament amb la finalitat d'anul·lar la seva capacitat, promoció professional o permanència. Crea un ambient hostil i afecta negativament l'entorn esportiu, social o laboral.

Font: "Esport Lliure"

<https://esportlliure.cat/guia/objectius-i-continguts/>

Una vegada definits els principals tipus de violència a l'esport i les seves definicions entrarem en detall en la violència i la discriminació per conèixer les diferents tipologies i les seves definicions per així poder-les identificar en el cas que es pugui donar alguna situació a l'esport.

En el cas de l'abús i la discriminació no hi ha diferents tipologies, ja que són situacions i tipus de violències en l'esport més generals i que no hi ha diferents situacions i casos com si es donen en l'assetjament i la violència i que a continuació veurem:

1. TÍPOLOGIES DE VIOLÈNCIA:

- **Violència física:** comprèn qualsevol acte de força contra el cos d'una altra persona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany
- **Violència psicològica:** comprèn tota conducta o omissió que produeix en una altra persona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaques, humiliació, vexacions, menysteniment, menyspreu, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.
- **Violència sexual:** comprèn qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de l'altra persona creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposi una pràctica sexual sense tenir el consentiment ni la voluntat d'aquesta altra persona, amb independència del vincle que hi hagi entre víctima i agressor o agressors. La violència sexual pot ser amb contacte físic o sense i es pot cometre amb intenció o sense. Pot manifestar-se de diferents formes, entre les quals destaquen:

[TORNAR A L'ÍNDEX](#)

- **L'assetjament sexual:** qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat, d'índole sexual, que tingui com objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de la persona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant ofensiu o molest.

- **Agressió sexual:** ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

Ambdues poden ser constitutives de delictes si compleixen amb els requisits dels corresponents tipus penals (articles 178, 181 i 184 del Codi Penal).

Font: Consell Català de l'Esport (2021). "La violència sexual a l'Esport. Guia per a persones adultes"
[LA VIOLÈNCIA SEXUAL A L'ESPORT, Guia per a persones adultes \(gencat.cat\)](#)

- **Violència masclista:** La Llei del Parlament de Catalunya 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, defineix la violència masclista com la violació dels drets humans a través de la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, té com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat (article 3).

La violència masclista pot adoptar les formes següents (article 4):

- **Violència física:** consisteix en qualsevol acte de força contra el cos d'una dona amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.

- **Violència psicològica:** comprèn tota conducta o omissió que produeix en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaces, humiliació, vexacions, menyspreu, menyspreu, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.

- **Violència sexual:** comprèn qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre la dona i l'agressor o agressors.

- **Violència obstètrica i vulneració de drets sexuals i reproductius:** consisteix a impedir o dificultar l'accés a una informació veraç, necessària per a la presa de decisions autònomes i informades. Pot afectar els diferents àmbits de la salut física i mental, incloent-hi la salut sexual i reproductiva, i pot impedir o dificultar a les dones prendre decisions sobre llurs pràctiques i preferències sexuals, i sobre llur reproducció i les condicions en què es duu a terme, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable.

- **Violència econòmica:** consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs fills o filles, en l'impagament reiterat i injustificat de pensions alimentàries estipulades en cas de separació o divorci, en el fet d'obstaculitzar la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella i en l'apropiació il·legítima de béns de la dona.

[TORNAR A L'ÍNDEX](#)

- **Violència digital:** consisteix en els actes de violència masclista i misogínia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació, plataformes de xarxes socials, webs o fòrums, correu electrònic i sistemes de missatgeria instantània i altres mitjans semblants que afectin la dignitat i els drets de les dones.
- **Violència de segon ordre:** consisteix en la violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista. Inclou els actes que impedeixen la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les dones en situació de violència masclista.
- **Violència vicària:** consisteix en qualsevol mena de violència exercida contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare.

La violència masclista es pot manifestar en alguns dels àmbits següents (article 5):

- **Àmbit de parella:** és la violència exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o bé que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.
- **Àmbit familiar:** és la violència exercida contra les dones i els menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família o per membres del nucli de convivència.
- **Àmbit laboral:** és la violència que es pot produir en l'àmbit públic o privat durant la jornada de treball, o fora del centre i de l'horari establert si té relació amb la feina. Pot adoptar tres tipologies: *assetjament per raó de sexe, assetjament sexual i discriminació per embaràs o maternitat*.
- **Àmbit social o comunitari:** comprèn les agressions sexuals, el tràfic amb finalitat d'explotació sexual de dones i nenes, la mutilació genital femenina o el risc de patir-la, els matrimonis forçats, la violència derivada de conflictes armats i la violència contra els drets sexuals i reproductius, entre altres.
- **Àmbit digital:** és la violència que es produeix a les xarxes de comunicació digitals. Entre altres pràctiques, inclou el ciberassetjament, la vigilància i el seguiment, els insults o les expressions discriminatòries o denigrants, les amenaces, la divulgació no consentida d'informació personal o de continguts íntims, i el xantatge de caràcter sexual per canals digitals, entre altres.
- **Àmbit institucional:** és la violència exercida per acció o omissió per les autoritats, el personal públic i els agents de qualsevol organisme o institució pública que tinguin per finalitat retardar, obstaculitzar o impedir l'accés a les polítiques públiques i a l'exercici dels drets de les dones.
- **Àmbit de la vida política i esfera pública de les dones:** és la violència produïda en espais de la vida pública i política, com són les institucions polítiques i les administracions públiques, els partits polítics, els mitjans de comunicació o les xarxes socials.
- **Àmbit educatiu:** és la violència produïda en l'entorn educatiu entre els membres de la comunitat educativa. Es pot produir entre iguals, de major d'edat a menor d'edat o viceversa. Inclou *l'assetjament, l'abús sexual i el maltractament físic, sexual, psíquic o emocional* i algunes es produeixen per raó de gènere o d'identitat sexual.

[TORNAR A L'ÍNDEX](#)

2. TÍPOLOGIES D'ASSETJAMENT:

L'assetjament presenta diferents modalitats, en funció de la direcció de les interaccions entre la persona assetjadora i la persona que les pateix i dels nivells organitzatius afectats.

I en funció del **vincle** entre la persona assetjadora i la persona assetjada es consideren:

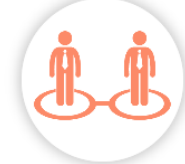
a) Vertical descendent:

Conducta exercida per una persona amb superioritat jeràrquica sobre una o més persones.

b) Vertical ascendent:

Conducta exercida per una persona sobre una altra amb superioritat jeràrquica.

c) Horitzontal:

Conducta exercida per una persona sobre una altra persona de la mateixa categoria o grup.

També es pot distingir entre:

- **Assetjament d'intercanvi (també anomenat xantatge sexual):** prové d'una persona amb superioritat jeràrquica o d'altres persones que poden influir en les condicions de la víctima. Aquest tipus d'assetjament es produeix quan es força a la persona assetjada a escollir entre sotmetre's als requeriments sexuals o perdre beneficis o condicions en el treball.
- **Assetjament ambiental:** prové dels pares, companys/es o terceres persones relacionades amb l'entorn de l'entitat.

4. FASES DE L'ASSETJAMENT I LA VIOLÈNCIA SEXUAL EN L'ESPORT

En el següent apartat definirem el procés de “seducció” o de grooming, que es troba a la base de qualsevol relació abusiva i durant el qual la persona agressora es guanya la confiança de la víctima de forma progressiva fins que trenca amb les seves barreres interpersonals (Brackenridge & Fasting, 2005). La proximitat entre atletes i equips tècnics fa que puguin tenir lloc aquest tipus de situacions. Per aquest motiu és necessari estar molt atents a les nostres entitats a **identificar els comportaments** propis d'aquest patró entre els nostres entrenadors i entrenadores, monitor/es i/o personal adscrit al club.

1. FASE 1:

- a) En una primera fase la persona agressora actua com sol actuar tot bon entrenador o entrenadora: **creant i construint confiança**.
- b) S'acosta a l'infant o a la persona jove procurant **captar la seva atenció** i fent-lo sentir ben tractat.
- c) Es produeixen algunes accions que al mateix temps que **fan sentir 'especial' la potencial víctima**, també suposen lleugers trencaments de determinades barreres verbals i no verbals:
  - un escurçament de la distància interpersonal
  - alguna insinuació
  - un petó de felicitació
  - un tocament fora de lloc, etc.
- d) Moltes d'aquestes petites accions solen estar o poden tenir vinculació amb les **correccions**, els **feedbacks** i les **explicacions**, motivacions i justificacions esportives.
- e) Amb aquests **comportaments ambivalents** la víctima no acaba de tenir gaire clar si allò que s'ha esdevingut és o no és propi del camp d'acció que li pertoca al seu entrenador o entrenadora.
- f) Aquesta mateixa ambigüitat fa que sovint la confusió per part de la víctima li comporti certa **paràlisi i inacció**.

2. FASE 2:

- a) En una segona fase aquesta tipologia d'accions augmenten de **frequència i/o d'intensitat**.
- b) L'agressor o agressora procura obtenir el **silenci de la víctima** i aquesta es troba enredada en la dinàmica i es veu forçada a ser lleial.
- c) Sol produir-se la creació d'un **vocabulari propi** exclusiu dels dos (“el nostre secret”) i l'amenaça latent de que si se sabés el que passa tindria conseqüències molt lesives per a tots dos, també per a l'infant o adolescent.
- d) La víctima engendra un **sentiment de culpabilitat**. I això mateix fa que cada vegada li sigui més difícil explicar el que li passa (“si ho expliqués se sabia el que jo també ho he fet”, pensa la víctima). Aquest fet comporta que la víctima acabi aïllant-se del seu entorn més proper. I això, de retruc, encara facilita més l'abús de la persona agressora.

[TORNAR A L'ÍNDEX](#)

- e) En aquesta fase, les accions dels perpetradors i perpetuadores inclouen des de **regals** (atenció preferent, obsequis, etc.) a **xantatges emocionals** o **amenaces** i coaccions (no jugar, no ser convocat, o les suposades conseqüències per la víctima si aquesta explica “el seu secret”).
- f) El silenci de la víctima s’aconsegueix en part perquè la persona agressora, en molts casos, també **prepara la família i l’entorn esportiu** més proper de la víctima. Això du a l’infant o jove a desestimar amb més força revelar que està patint violència sexual.

3. FASE 3:

- a) Assegurat el **silenci de la víctima**, la violència sexual es produeix de forma continuada.
- b) En aquesta fase **es consuma l’aïllament** del nen o nena, el o la jove i es perpetuen els seus sentiments d’impotència i desesperança, acompanyats de pèrdua d’autoestima i dignitat.

Tot aquest procés no es produeix d’un dia per un altre. En alguns casos pot durar mesos o anys. La persona agressora no sol passar a una altra fase si abans no ha pogut constatar que la víctima romandrà en silenci.

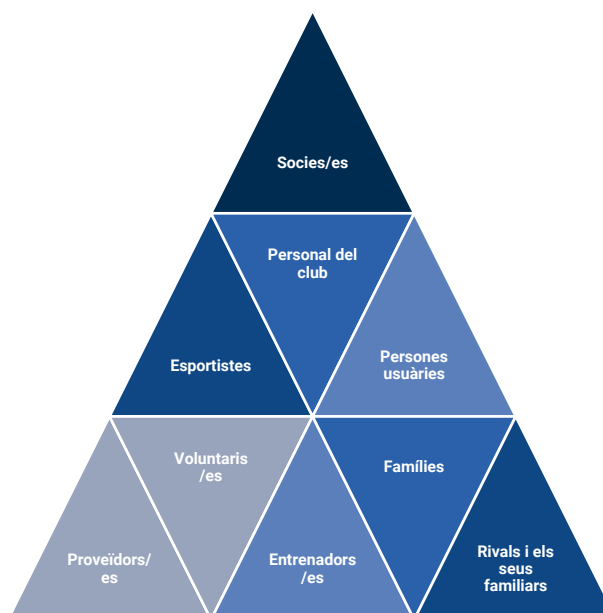
5. ÀMBITS DE PROTECCIÓ I APLICACIÓ

Per definir les accions de prevenció, detecció i actuació i, específicament, per elaborar els codis de conducta, s'ha de tenir en compte els següents aspectes:

ELS ESPAIS DE RISC	LES SITUACIONS	LES PERSONES	LES RELACIONS
Vestidors	Desplaçaments	Adults	Relacions de dependència
Sales de massatge	Recollida de material	Adolescents	Amistats
Infermeria	Preparació d'instal·lacions	Infants	Socialització Entrenador/a – jugador/a
Competicions	Pernoctacions	Dones	Relacions en xarxes socials
Gimnasos /sales de musculació		Persones amb discapacitat	Relacions laborals
Xarxes socials			
Allotjaments			

A l'hora de qualificar els fets d'assetjament, discriminació, agressió o violència es té en compte la relació de causalitat entre els fets i l'activitat esportiva i social, ja que aquests no s'haurien produït si la persona no hagués prestat/gaudit els seus serveis a l'entitat.

COBERTURA DEL PROTOCOL:

[TORNAR A L'ÍNDEX](#)

És fonamental que totes les persones vinculades a la FCEH estiguin informades sobre l'existència del protocol d'actuació. En aquest sentit el/la delegat/da de protecció, promourà la sensibilització del personal, dels esportistes i de les famílies mitjançant la informació i difusió del material educatiu relacionat amb la prevenció de les violències en l'esport.

6. ORGANIGRAMA ESTRUCTURAL I FUNCIONS

Des de la FCEH i amb l'objectiu de poder garantir el compliment, aplicació i seguiment del present protocol, s'estableix la següent estructura organitzativa i funcions de cadascuna d'elles i de les persones implicades en el procés.

Les principals figures en el marc de la prevenció i gestió de situacions de violència, assetjament o agressió són les següents:

- **La junta directiva:** com a responsable legal de l'entitat i obligada al compliment de la normativa vigent. És obligació de totes les persones amb responsabilitats de direcció (per tant, en el cas dels clubs i entitats esportives, la Junta Directiva de l'entitat):
  - Tractar tothom amb **respecte i educació**, i evitar qualsevol comportament que pugui ser ofensiu, molest o discriminatori.
  - Garantir l'**acompliment i el seguiment de les orientacions** i dels principis que estableix el protocol.
  - **Observar els indicis** d'assetjament, discriminació i agressió, i establir mesures per erradicar-los.
  - Facilitar que s'informi d'aquestes situacions utilitzant les **vies i els processos establerts**.
  - Respondre adequadament a **qualsevol persona** que comuniqui indicis o sospites de violència.
  - Informar o transmetre les denúncies al **Comitè Assessor del protocol d'actuació** creada a l'efecte.
  - Fer un **seguiment de la situació** després de la denúncia
  - Actuar com a **garants dels processos** i dels compromisos establerts vetllant per l'aplicació d'aquest protocol i establint mecanismes per modificar els procediments, si és necessari.
  - Garantir que **no hi haurà represàlies** cap a les persones treballadores que s'acullin o participin en actuacions contra conductes d'assetjament, discriminació o

[TORNAR A L'INDEX](#)

- agressió.
- Garantir l'**aplicació efectiva** de les sancions i que no se'n derivin represàlies.
- Garantir el **deure de confidencialitat** dels casos.
- En el cas que les víctimes formin part de col·lectius amb poques possibilitats de protegir-se per si mateixos, desplegar **accions específiques** per a protegir-los.
- **Comitè Assessor del protocol d'actuació:** que tindrà les següents funcions:
  - Informar i acompanyar al delegat de protecció en les decisions que calgui prendre.
  - Notificar a les autoritats competents de l'existència d'indicis o sospites de violència.
  - Fer el seguiment i tancament del cas.
  - Assessorar en l'elaboració de l'informe anual de les intervencions realitzades.
- **Delegat/da de protecció:** una de les obligacions recollides amb els darrers canvis normatius és la creació de la figura del delegat o delegada de protecció (veure funcions a l'apartat 8).
- **Personal tècnic / de l'entitat:** com a persones que en el marc de la seva relació contractual, està inclosa la prevenció i denúncia de situacions susceptibles de violència, maltractament, agressió o assetjament.
- **El facilitador/a:** es tracta d'una figura que té el seu origen en el món dels suports a la capacitat jurídica de les persones amb discapacitats, i té com a objectiu donar-els-hi suport en aquelles àrees en què la persona ho necessiti. En el marc d'aquest protocol, és la persona que acompanya a la persona que té algun tipus de discapacitat, sense que sigui necessària una situació d'assetjament, agressió o violència perquè hi sigui present. És l'enllaç amb situacions que demanen intervencions de caràcter jurídic en cas de persones amb la capacitat jurídica modificada.

7. COMITÈ ASSESSOR DEL PROTOCOL D'ACTUACIÓ

El Comitè Assessor estarà integrat per les següents persones:

- **Sr. David Samper, President FCEH**
- **Sra, Anna Soldevila, Directora General FCEH**
- **Sra. Judith Lluent, Vicepresidenta i Cap del Comitè de DT's i Judges de la FCEH**
- **Sr. Pere Torras , Vicepresident i Vocal Comitè Alpí FCEH**

El Comitè Assessor adoptarà les mesures que estimi oportunes en relació amb les conductes de violència sexual, d'acord amb el codi de conducta establert per a cada cas (personal, esportistes, famílies, etc.), en funció de la gravetat d'aquestes, i en tot cas, respectant les decisions adoptades per les autoritats competents.

Entre altres, podrien adoptar-se les següents mesures:

- Prohibició d'accés a les instal·lacions de la FCEH i/o on es desenvolupin les activitats organitzades per la mateixa.
- Traslats forçós, temporal o definitiu.
- Suspensió temporal de l'activitat com a tècnic/a o esportista per un termini determinat.
- Rescissió del contracte o servei.
- Expulsió de l'entitat.
- Suspensió definitiva de l'activitat o retirada de llicència.
- Etc.

En qualsevol cas, la FCEH haurà de contemplar la violència de l'esport com a possible motiu de sanció en les seves respectives normes o reglaments: reglament de llicències, reglament disciplinari, norma de règim intern, etc.

8. A QUI DEMANAR AJUDA

La FCEH designa un/a Delegat/da de Protecció que lidera tota l'estratègia de protecció dels esportistes en l'entitat. La persona responsable d'aquest càrrec, és una persona formada en matèria de prevenció de la violència en l'esport.

El càrrec a la FCEH està integrat per les següents persones:

- **Sr. Jordi Haro, Coordinador Tècnic FCEH**
- **Sra. María Zapata, Promoció Escolar i Esport Inclusiu FCEH**

Les funcions del Delegat/da de Protecció són les següents:

- Liderar els treballs de desenvolupament i implantació de les polítiques de protecció contra la violència sexual en l'àmbit de la Federació, i assegurar la seva correcta implantació, monitoratge i actualització periòdica.
- Tramitar el procediment d'actuació previst en el protocol.
- Realitzar periòdicament avaluacions de riscos en l'organització i desenvolupar un pla de minimització de possibles riscos contra la indemnitat sexual dels/ de les esportistes. Els plans de risc han d'involucrar a tot el personal i al voluntariat.
- Assegurar que totes les persones de l'entitat coneixen els protocols i les polítiques de protecció de l'organització.
- Assegurar que la FCEH disposa de personal format en protecció dels esportistes.
- Informar al Comitè Assessor de qualsevol incompliment dels codis de conducta que posi en risc la integritat dels esportistes.
- Assessorar la direcció de l'entitat sobre les necessitats de formació, mantenint un registre del personal que ha completat la mateixa.
- Actuar com a punt de contacte dins de l'entitat esportiva de cara a agents d'altres entitats o organitzacions en tot el relacionat amb la protecció dels esportistes.
- Creació i manteniment d'un registre de casos o situacions.

El/la delegat/da de protecció serà el/la encarregat/da de resoldre consultes i **recollir les sol·licituds d'ajuda**. La seva informació de contacte ha d'estar sempre disponible en un lloc visible i accessible en tot moment.

En el cas d'haver patit algun tipus de violència a l'esport o tens coneixement que alguna persona de l'àmbit de l'activitat de la federació ha patit algun tipus de violència, la FCEH posa els següents mitjans de comunicació a disposició:

MÈTODES DE CONTACTE FCEH:

934 15 55 44

esportshivern.segurs@fceh.cat

També hi ha altres recursos públics a disposició de les persones afectades en funció del tipus de violència, algunes d'elles són:

- Fiscalia de Menors
- Policia Nacional / Mossos d'Esquadra
- Serveis d'Atenció a Dones.

[TORNAR A L'ÍNDEX](#)

9. COM DEMANAR AJUDA

Qualsevol persona que sigui víctima d'alguna violència a l'esport, i/o qualsevol persona que tingui coneixement d'aquesta situació (entrenador/a, familiar, company/a d'equip, coordinador, etc) ha de seguir el procediment descrit a continuació per demanar ajuda i activar els mecanismes oportuns descrits al present protocol.

1. DETECCIÓ DE LA VIOLÈNCIA

- Pròpia persona agredida
- Altres persones coneixedores

2. INFORMAR-SE DEL PROCEDIMENT A SEGUIR

- Visitar web www.fceh.cat
- Contactar amb la FCEH (telefònicament / correu)

3. DEMANAR AJUDA AL DELEGAT/DA DE PREVENCIÓ DE VIOLÈNCIES DE LA FCEH

- Comunicar-ho per escrit completant l'**ANNEX 3 a la FCEH**

El delegat/da de prevenció de violències de la FCEH, tal i com hem vist prèviament, és la persona responsable d'informar, analitzar i registrar el succeït i activar tots els mecanismes i organismes oportuns davant qualsevol situació de violència en l'esport.

La FCEH posa a disposició el document "[ANNEX 3: MODEL DE COMUNICACIÓ DE SÚPOSIT O EVIDÈNCIA](#)" per poder explicar els fets ocorreguts i enviar al delegat/a de prevenció de violències.

ANNEX 3

MODEL DE COMUNICACIÓ DE SUPÒSIT O EVIDÈNCIA

PERSONA QUE HO SOL-LICITA:	
☐	PERSONA AFECTADA
☐	UNA ALTRA PERSONA
DADES DE LA PERSONA AFECTADA*:	
NOM I COGNOMS:	
NIF/PASSAPORT:	
SEXE:	
DATA DE NAIXEMENT/EDAT:	
ROL/ESTAMENT (esportista, tècnic/a, jutge, etc):	
TELÈFON:	
CORREU ELECTRÒNIC:	
DADES DEL TUTOR/A LEGAL*:	
NOM I COGNOMS:	
NIF/PASSAPORT:	
SEXE:	
DATA DE NAIXEMENT/EDAT:	
ROL/ESTAMENT (esportista, tècnic/a, jutge, etc):	
TELÈFON:	
CORREU ELECTRÒNIC:	
<p><small>*En el cas de tractar-se d'un/a menor d'edat, indicar les dades de contacte d'un dels seus tutors legals.</small></p>	
DESCRIPCIÓ DELS FETS (indicar persones implicades i conductes observades, així com possibles testimonis):	
Lloc i data	Firma de la persona sol·licitant

Segons el previst al Reglament Europeu 679/2016, li informo que el seu correu electrònic s'ha incorporat en un tractament automatitzat, el responsable del qual és la Federació Catalana d'esports d'hivern F.C.E.H. Les vostres dades es tractaran amb l'única finalitat exclusiva de respondre les seves consultes, i/o proporcionar-li una correcta prestació dels serveis. Pot exercir els seus drets d'informació, accés, rectificació, oposició, supressió, limitació del tractament i portabilitat de les dades personals mitjançant un escrit a l'adreça Federació Catalana d'esports d'hivern F.C.E.H., Rambla Guipúscoa 23-25, 1er E, 08018, Barcelona. Les dades de caràcter personal es conservaran en compliment dels terminis legals de prescripció que resultin d'aplicació. Aquest missatge i, si escau, els fitxers annexos tenen caire confidencial, especialment pel que fa a les dades personals, i s'adrecen exclusivament al destinatari referenciat. Si no es tracta d'aquest i l'ha rebut per error o se li ha fet arribar per qualsevol motiu, li prego que m'ho comuniqui per aquesta mateixa via i el destrueixi o l'esborri, i que informació dels meus serveis, indiqui-m'ho mitjançant un correu electrònic a aquesta mateixa adreça.

10. PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ

Una vegada descrit el procediment de "Com demanar ajuda" a continuació procedim a descriure el **procediment d'actuació** davant qualsevol violència a l'esport.

1. SOL·LICITUD D'AJUDA

- **Contactar i informar telefònicament a la FCEH**
- **Comunicar-ho per escrit completant l'ANNEX 3 a la FCEH**

2. PROCÉS D'ACTUACIÓ

- **Anàlisi del cas i comunicació amb les persones implicades. Notificació a les autoritats.**
- **Elaboració de l'informe per part del delegat/a de protecció i trasllat al Comitè Assessor.**

3. RESOLUCIÓ FINAL

- **El Comitè Assessor dictamina quines mesures i actuacions cal prendre respecte al succeït**

A continuació passarem a veure de forma detallada el procediment d'actuació i els diferents agents implicats en cadascun dels processos a seguir:

1. SOL·LICITUD D'AJUDA:

a) Qui la pot presentar?:

- Qualsevol persona que sigui víctima de violència a l'esport.
- Qualsevol persona que sigui coneixedora de la situació.

b) Com la pot presentar?:

- Verbalment trucant a la FCEH i demanant pel **delegat/da de protecció** de la FCEH.
- Per correu electrònic a esportshivern.segurs@fceph.cat i adjuntant el document següent
"ANNEX 3: MODEL DE COMUNICACIÓ DE SÚPOSIT O EVIDÈNCIA"

2. PROCÉS D'ACTUACIÓ:

a) Recepció de la comunicació:

- El delegat/da de protecció de la FCEH iniciarà el procediment en un termini màxim de 7 dies des de la recepció de la sol·licitud.
- El procediment formal requereix la presentació del model de comunicació firmat (ANNEX 3).

b) Inici de les notificacions pertinents:

- El delegat/da de protecció informarà al Comitè Assessor dels fets comunicats, el qual notificarà – quan sigui pertinent – a les autoritats competents. En cas que la persona afectada sigui menor d'edat, s'informarà a la família i a la DGAIA i, quan els fets puguin ser constitutius de delictes, es

[TORNAR A L'ÍNDEX](#)

notificarà als MMEE, al Ministeri Fiscal o a l'autoritat judicial. També caldrà valorar l'urgència d'atenció sanitària.

- El delegat/da notificarà a la persona acusada de l'existència de la comunicació i de les conductes ofensives que se li imputen.

c) Reunió amb les parts implicades i testimonis:

- El delegat/da celebrarà una reunió amb cadascuna de les parts, així com amb possibles testimonis, per recaptar tota la informació sobre els fets.

d) Reunió amb el Comitè Assessor i elaboració de l'informe:

- El delegat/a proposarà al Comitè Assessor l'adopció de les mesures cautelars que es creguin oportunes, depenent de la gravetat dels fets.
- En cap cas les mesures adoptades poden suposar un perjudici de les condicions en les que les víctimes desenvolupen l'activitat en l'àmbit esportiu.
- Davant les situacions **d'escaça gravetat**, i quan no hi hagi sospitès o indicis d'un abús de poder, s'intentarà la resolució del conflicte a través d'un acord entre les parts implicades. La resolució es comunicarà al conflicte al Comitè Assessor.
- Davant la **resta de situacions**, el delegat/da de protecció, realitzarà un informe amb les conclusions, incloent les causes agravants observades. Aquest informe serà elevat al Comitè Assessor. **“ANNEX 4: DOCUMENT INFORME FINAL A PRESENTAR AL COMITÈ I/O JUNTA”**

3. RESOLUCIÓ FINAL:

a) Resolució davant l'actuació:

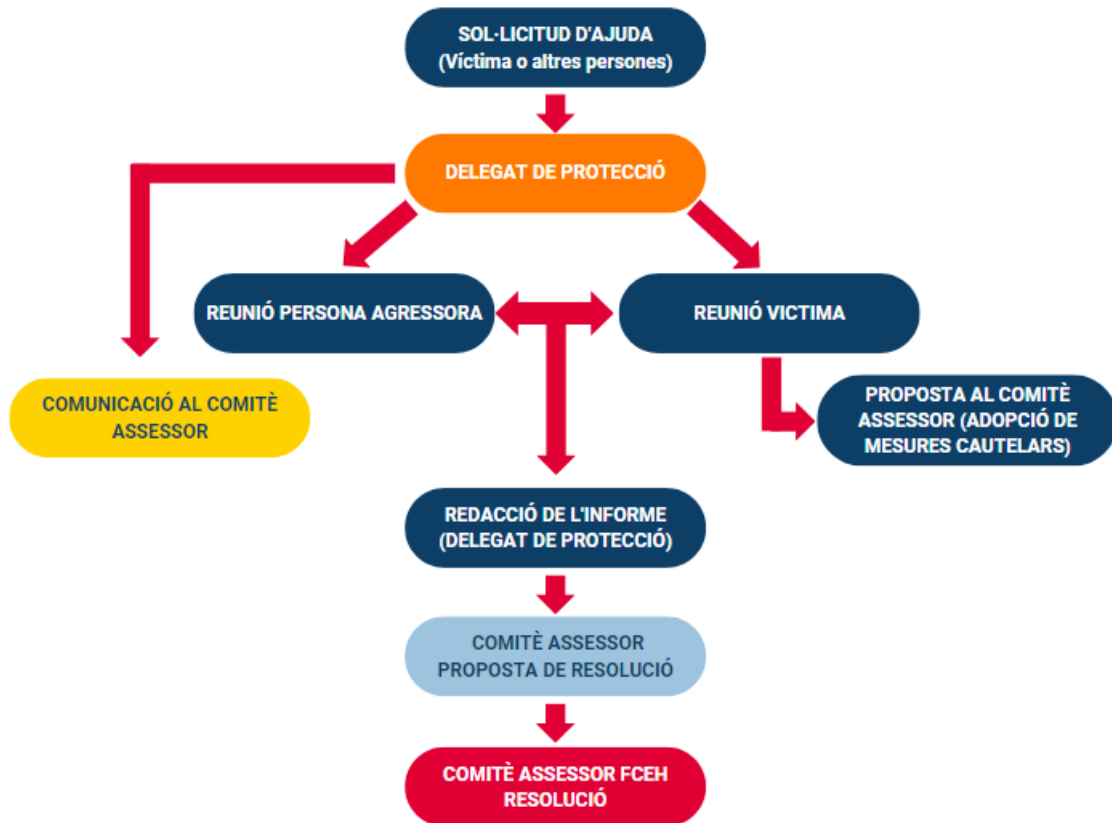
- El Comitè Assessor dictaminarà l'oportuna resolució, que posarà fi al procés, independentment del que s'estableixi per altres vies.

Des de la FCEH es procurarà la protecció de la víctima i/o de la persona que sol·licita ajuda, garantint que no es produeixin represàlies contra les persones que presentin la sol·licitud o participin en el procediment.

No és obligació dels delegats/des de protecció determinar si existeix violència o resoldre el cas, però sí que la seva finalitat és posar en coneixement del Comitè Assessor la sol·licitud d'ajuda i proposar l'adopció de mesures cautelars.

RESUM DEL PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ:

11. ATENCIÓ A LES VÍCTIMES

El/la delegat/da de protecció de la FCEH és el responsable de garantir en tot moment el respecte de la voluntat de la víctima i garantir la confidencialitat de la informació (testimoniatge, material audiovisual, rumors, etc.).

La FCEH posarà a la disposició de les víctimes recolzament jurídic i psicològic.

12. AVALUACIÓ, SEGUIMENT I REGISTRE

La FCEH crearà un registre on s'inclouran els casos que tinguin lloc a l'entitat en relació amb la violència a l'esport, de conformitat amb les previsions de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals.

L'adopció d'aquest protocol implica la realització d'un seguiment de les mesures adoptades en relació amb la protecció dels esportistes. En particular, hauran de dur-se a terme les següents tasques:

TASQUES A REALITZAR:

1.	Protocol aprovat i signat	
2.	Designació del delegat/da de protecció	
3.	Formació del delegat/da de protecció	
4.	Adoptar les mesures de prevenció i formació dels agents implicats	
5.	Codis de conducta adaptats i firmats	
	• Esportistes	
	• Personal tècnic, jutges, etc	
	• Famílies	
	• Clubs	
6.	Mesures de prevenció adoptades	
	• Viatges i pernoctacions	
	• Vestuaris i dutxes	
	• Altres espais	
	• Comunicació, imatges i XXSS	
	• Entregues de trofeus	
7.	Mesures de sensibilització adoptades	
	• Informació a totes les persones vinculades a l'activitat	
	• Disposició de cartelleria en espais comuns	
8.	Formació del personal	
9.	Creació i actualització del registre de casos	
10.	Evaluació de les mesures de protecció	

13. REFERÈNCIES

- Protocolo de actuación frente a la violencia sexual Real Federación Española Deportes de Hielo
https://www.rfedh.es/wp-content/uploads/2021/02/251120RFEDH_PROTOCOLO_Abusos-sexuales.pdf
- PROTOCOLO DE LA REAL FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE DEPORTES DE INVIERNO PARA LA PREVENCIÓN, DETECCIÓN Y ACTUACIÓN FRENTE AL ACOSO Y ABUSO SEXUAL.
https://api.rfedi.es/api/RFEDI_Documento/DescargarArchivo/124
- Consell Català de l'Esport (2020), Generalitat de Catalunya. La violència sexual a l'esport. Guia per a persones adultes. Disponible a: LA VIOLÈNCIA SEXUAL A L'ESPORT, Guia per a persones adultes (gencat.cat)
https://esport.gencat.cat/web/.content/home/arees_dactuacio/esport_i_genere/publicacions/violencia/guia-violencia-sexual-esport-cat.pdf
- INSTITUT BARCELONA ESPORTS – IBE
Protocol per a la prevenció, la detecció i l'acció davant les violències sexuals en activitats esportives per a persones adultes (2022)
https://ajuntament.barcelona.cat/esports/sites/default/files/2022-04/Protocol_violencia_sexual_IBE.pdf
- Instituto Vasco de la Mujer. (2015). Guía para la prevención de acoso y abuso sexual a mujeres en el deporte. Pautas para un protocolo.
https://www.emakunde.euskadi.eus/contenidos/informacion/publicaciones_guias2/es_emakunde/adjuntos/29.guia.deporte.pdf
- Consejo Superior de Deportes 2020 Protocolo de actuación frente a la violencia sexual Centros de Alto Rendimiento del CSD
<https://www.csd.gob.es/es/csd/protocolo-de-actuacion-frente-la-violencia-sexual>
- INEFC Protocol de l'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya per a la prevenció, la detecció i l'actuació contra les situacions d'assetjament sexual per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual, i altres conductes masculistes
https://inefc.gencat.cat/web/.content/05_actualitat/noticies/Documents/Curs_2021_2022/INEF-Catalunya_protocol-assetjament_2021_cor_Sus.pdf
- GENERALITAT DE CATALUNYA – DIRECCIÓ GENERAL D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA
Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants, adolescents i persones amb discapacitat de Catalunya (2017).
https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicos/07infanciaiadolescencia/DEST_columna_dreta/documents/Protocol-Marc-Maltractament-IA.pdf
- GENERALITAT DE CATALUNYA – CONSELL CATALÀ DE L'ESPORT I DIRECCIÓ GENERAL D'IGUALTAT
Recomanacions per incloure la diversitat sexual i de gènere als espais esportius (2019).
https://igualtat.gencat.cat/web/.content/Ambits/LGBTI/Servei_Atencio_Integral/Recomanacions-espais-esportius-diversitat-sexual-genere.pdf

- COMITÈ OLÍMPIC INTERNACIONAL
E-DOCUMENT - 2019 – La protecció de los atletas ante el acoso y el abuso en el deporte: manual para las FI Y los CON para la creación e implemetación de políticas y procedimientos para la protección de los atletas / IOC
<https://library.olympics.com/Default/digital-viewer/c-207390>
- CONSEJO SUPERIOR DE DEPORTES – CSD
Protocolo para la prevención, detección y actuación frente al acoso y abuso sexual (2014). https://bienestaryproteccioninfantil.es/wpfd_file/protocolo-del-comite-olimpico-espanol-coe-para-la-prevencion-deteccion-y-actuacion-frente-al-acoso-y-abuso-sexual-en-el-deporte/
- CONSEJO SUPERIOR DE DEPORTES, FUNDACIÓN DEPORTE JOVEN I UNICEF
Campanya “El abuso sexual infantil queda fuera de juego: cinco guías para la detección y prevención del abuso sexual infantil en el deporte”(2018).
<https://www.unicef.es/educa/biblioteca/abuso-sexual-infantil-fuera-de-juego>
- GENERALITAT DE CATALUNYA. INSTITUT NACIONAL D'EDUCACIÓ FÍSICA DE CATALUNYA
Deporte y cultura: género y nuevos y no tan nuevos espacios sociales. Oposición y sufrimiento: Acoso sexual en el deporte (pàg. 100-118). Puig Barata, N. (2002). XIX Semana Galega de Filosofía, Pontevedra.
<https://inefcgiseafe.files.wordpress.com/2020/06/nuria-puig-barata.-deporte-y-cultura-gc3a9nero-y-nuevos-y-no-tan-nuevos-espacios-sociales.pdf>
- GENERALITAT DE CATALUNYA. INSTITUT NACIONAL D'EDUCACIÓ FÍSICA DE CATALUNYA
Guia d'elaboració del protocol per a la prevenció i abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe a l'empresa, Comissió d'Igualtat i del Temps de Treball del Consell de Relacions Laborals de Catalunya, Generalitat de Catalunya
https://treball.gencat.cat/web/.content/13_consell_relacions_laborals/documents/04__recursos/publicacions/Decaleg_i_guia_assetjament_/Guia/Guia_Protocol_Assetjament_CAT_Interactiu_DEF.pdf
- Examining the experiences of the first openly gay male team sport athlete in Spain. (2018). Vilanova A. , Soler S. & Anderson E. International Review for the Sociology of Sport.
https://library.olympics.com/Default/doc/EBSCO_SPORTDiscus/141340997/examining-the-experiences-of-the-first-openly-gay-male-team-sport-athlete-in-spain?_lg=en-GB
- PROJECTE “BOYS & CULTURE OF CARE” Projecte 2016-2018 cofinançat amb fons europeus mitjançant el Programa Daphne de la Unió Europea, liderat per Dissens Institut für Bildung un Forchung e.V. d'Alemanya, amb la participació de l'Associació d'Homes per a la Igualtat de Gènere – AHIGE. Se centra en la protecció i suport de nois i adolescents víctimes de violència sexuals en relacions properes.
<https://boyscultureofcarees.wordpress.com/>
- PROJECTE “PRO SAFE SPORT +” Projecte 2017 conjunt de la Unió Europea i el Consell d'Europa amb el compromís d'actuar en l'àmbit de la violència sexual contra nens a l'esport, amb la creació d'eines i recursos de capacitació per ajudar a persones que

- treballen amb infants. <https://pjp-eu.coe.int/en/web/pss/training-kit>
- PROJECTE "VOICES, FOR TRUTH AND DIGNITY" Projecte 2016-2018 cofinançat amb fons europeus mitjançant el Programa Erasmus+ Esport de la Unió Europea, liderat per la Deutsche Sporthochschule Köln d'Alemanya, amb la participació de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya i la col·laboració del Consell Català de l'Esport, de la Generalitat de Catalunya i la Fundació Vicki Bernadet, de Barcelona.
<http://voicesfortruthanddignity.eu/es/>
  - Brackenridge, Celia i Fasting, Kari (2005). The Grooming Process in Sport: Narratives of sexual harassment and abuse. *Auto/biography*, 13(1), 33-52.
<https://research.amanote.com/publication/lpoS3HMBKQvf0BhikPwy/the-grooming-process-in-sport-narratives-of-sexual-harassment-and-abuse>

